

Prevenió dels
maltractaments

professionals

?

Escolta'm i ajuda'm!

ESTIGUEU AL CAS
DAVANT ELS
MALTRACTAMENTS.
FEU XARXA!



Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família

PRESENTACIÓ

Malauradament el maltractament dels infants és una realitat, no tan sols en els països menys desenvolupats, sinó també en el nostre entorn social i geogràfic més proper. La prevenció d'aquests maltractaments, sovint difícils de detectar, constitueix una prioritat social absoluta que el Departament de Benestar i Família ha assumit plenament.

En aquesta tasca, ens hi hem d'implicar tots -l'administració, les famílies, els professionals de la salut, dels serveis socials i de l'ensenyament, etc.-, afrontant el problema de manera coordinada i acudint als equips especialitzats que s'ocupen de la protecció dels infants. I també hem de saber educar els infants, des de la reflexió i el diàleg, perquè puguin protegir-se ells mateixos.

Com a consellera de Benestar i Família em plau fer-vos a mans aquesta col·lecció de materials que, de ben segur, us ajudaran a comprendre l'abast del problema, a identificar els signes de maltractament i, arribat el cas, us permetran aportar-hi una resposta ràpida i eficaç. Són materials de reflexió orientats a incidir en la societat amb programes preventius que aportin respostes en les fases incipients dels maltractaments.

Irene Rigau i Oliver
Consellera de Benestar i Família

Us necessito
fent xarxa!



Si veieu algun infant o adolescent que es mostra trist, estrany, desconfiat, nequitós, abatut, absent..., observeu-lo amb atenció i acolliu-lo amb cura. Potser necessita ajuda!

Un dia us podeu adonar que un infant ha canviat de caràcter o de manera de fer; pot ser per molts motius, un d'ells és que hagi estat maltractat. Si és així, l'infant necessitarà que s'hi intervingui amb rapidesa i professionalitat. Aquest és un dels drets dels infants, i és el deure de tots satisfer-lo.

És important intervenir, de manera coordinada i multidisciplinària, des dels diferents àmbits professionals i administratius.

Heu de treballar en xarxa per aturar el patiment de qualsevol infant.

Sóc fràgil,
estiquen
al cas!



Necessito que m'observeu i que em dediqueu temps. Actueu amb rapidesa i de manera coordinada si em noteu estrany, si he canviat de manera de fer, o si detecteu que em passa alguna d'aquestes situacions:

- No em porten cada dia a l'escola.
- Hi arribo sovint tard i sense esmorzar.
- No es preocupen de com aprenc i de si hi assisteixo cada dia.
- No em faciliten el material que necessito per treballar a classe.
- No van a les reunions de l'escola.
- Vaig brut i no porto la roba neta.
- No estan prou per mi i pateixo sovint accidents domèstics.
- Descuiden el meu estat de salut.
- No vigilen que la meua alimentació sigui regular i variada.
- Em fan prendre fàrmacs o productes tòxics.
- Manifesten sentiments i actituds de rebuig cap a mi.
- No es preocupen pels meus sentiments i emocions.

Sóc fràgil,
estiquen
al cas!



- No es comuniquen amb mi ni parlen de les coses que m'agraden o m'amoïnen.
- M'insulten i em ridiculitzen.
- Em valoren poc.
- M'exigeixen per sobre de les meves possibilitats.
- M'amenaçen i em provoquen por.
- Em criden sense motiu i amb violència.
- Em provoquen blaus, cremades, tallcs, punxades, dislocacions, asfíxia i altres agressions corporals severes.
- Em fan fer coses que no vull o abusen sexualment de mi.
- M'utilitzen per a l'explotació sexual comercial i l'explotació laboral.
- M'indueixen a la mendicitat i la delinqüència.

“Els estats membres han de prendre totes les mesures legislatives, administratives, socials i educatives apropiades per a protegir l'infant contra totes les formes de violència física o mental, lesions, abusos, abandonament o tracte negligent, maltractament o explotació, incloent-hi els abusos sexuals, físics o mentals, mentre està sota la tutela dels seus pares, tutors legals o de qualsevol altra persona que en tingui la tutela.” (Art. 19.1 de la Convenció sobre els drets de l'infant, de les Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989.)

Si us plau,
mireu què
passa!



Algunes persones, independentment de l'estatus socioeconòmic i professional, i a causa de determinades situacions que es repeteixen i que s'acumulen amb freqüència, poden perdre el control i tenir reaccions imprevisibles i, fins i tot, excessives i carregades d'agressivitat.

Aquestes reaccions de malestar, descontentament o frustració, que s'exterioritzen a través d'irascibilitat, violència i altres sentiments negatius, solen tenir com a víctimes les persones més fràgils i indefenses, en aquest cas els infants.

Algunes de les situacions que poden provocar aquestes reaccions negatives són:

- Un embaràs mal viscut o no desitjat.
- Conflictes en el si de la parella o tensions familiars.
- Una relació negativa amb la resta de la família.
- Una manca de relacions socials o relacions socials deficitàries.
- La mort d'un familiar molt proper.
- La tensió provocada per un ambient laboral negatiu o el fet de no tenir feina.
- Un ritme de vida estressant que no permet dedicar prou temps a l'infant.
- Una mala situació econòmica continuada.
- Situacions de malalties greus, agudes o cròniques.
- Problemes de reinserció sociolaboral.
- Un ús abusiu o un mal ús dels mitjans de comunicació.
- La ingestió descontrolada de fàrmacs.
- La ingestió de substàncies tòxiques.
- L'abús de l'alcohol.
- Problemes amb la justícia.
- Altres.

TINC UNA
SOSPITA. QUÈ
HAURIA DE FER
SI SÓC UN
PROFESSIONAL
DE L'ENSENYA-
MENT



A l'infant, sovint li costa manifestar allò que li passa. Algunes vegades ho expressa amb formes no verbals, amb canvis d'estat d'ànim, amb alteracions del son o l'alimentació, amb tristesa, amb desconfiança... Per això, hem d'estar molt atents i, si podem, hem de parlar amb ell en un ambient de confiança, fent-lo sentir protegit, tranquil i segur.

Si tenim sospites o si coneixem el cas d'algun infant que pot estar maltractat, hem de:

- Atendre l'infant.
- Parlar amb la família per indagar què passa.

Si la nostra sospita es confirma, hem de saber que la llei ens obliga a denunciar aquesta situació. Ho podem fer mitjançant els serveis socials del nostre territori.

I, sobretot, si veiem que la vida de l'infant corre perill, hem d'informar-ne amb urgència els mossos d'Esquadra, la Policia local, l'hospital més proper o el jutjat de guàrdia.

A més, si voleu saber els circuits de funcionament i coordinació dels serveis que intervenen en els casos de maltractaments, podeu consultar el web:

www.gencat.net/benestar/dgaia

TINC UNA
SOSPITA. QUÈ
HAURIA DE FER
SI SÓC UN
PROFESSIONAL
DE LA
SANITAT



A l'infant, sovint li costa manifestar allò que li passa. Algunes vegades ho expressa amb formes no verbals, amb canvis d'estat d'ànim, amb alteracions del son o l'alimentació, amb tristesa, amb desconfiança... Per això, hem d'estar molt atents i, si podem, hem de parlar amb ell en un ambient de confiança, fent-lo sentir protegit, tranquil i segur.

Si tenim sospites o si coneixem el cas d'algun infant que pot estar maltractat, hem de:

- Atendre l'infant.
- Parlar amb la família.
- Consultar l'historial mèdic de l'infant.
- Emplenar els protocols de medicina preventiva.
- Coordinar-nos amb els serveis socials del territori.

Si voleu saber els circuits de funcionament i coordinació dels serveis que intervenen en els casos de maltractaments, podeu consultar el web:

www.gencat.net/benestar/dgaia

TINC UNA
SOSPITA. QUÈ
HAURIA DE FER
SI SÓC UN
PROFESSIONAL
DELS SERVEIS
SOCIALS



A l'infant, sovint li costa manifestar allò que li passa. Algunes vegades ho expressa amb formes no verbals, amb canvis d'estat d'ànim, amb alteracions del son o l'alimentació, amb tristesa, amb desconfiança... Per això, hem d'estar molt atents i, si podem, hem de parlar amb ell en un ambient de confiança, fent-lo sentir protegit, tranquil i segur. Si tenim sospites o si coneixem el cas d'algun infant que pot estar maltractat, hem de:

- Tenir una conversa amb la família.
- Fer una visita domiciliària.
- Demanar una entrevista amb l'escola.
- Consultar el pediatre o metge de l'infant.
- Adreçar-se a les organitzacions de lleure de l'infant.
- Demanar informació als veïns.

La coordinació amb altres professionals com mestres, personal mèdic i d'infermeria, educadors de carrer, monitors de lleure, policia local i mossos, és fonamental. Cadascun d'aquests pot proporcionar elements concrets en diferents àmbits del cas, i amb la conjunció de totes les visions es pot construir un millor diagnòstic i establir un pla de millora més eficient i ajustat a la realitat. Cal que tinguem sempre molt presents els circuits de derivació existents al nostre territori, i, si hi manquen, intentar d'establir-ne entre tots. L'interès superior de l'infant ens ho demana.

Si les nostres sospites es confirmen, cal que acudim d'immediat a l'equip especialitzat del nostre territori que s'ocupi de la protecció dels infants, com els EAIA, o directament a la Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència de la Generalitat de Catalunya.

I, sobretot, si veiem que la vida de l'infant corre perill, hem d'informar amb urgència els mossos d'Esquadra, la Policia local, l'hospital més proper o el jutjat de guàrdia.

"Els estats membres han d'adoptar totes les mesures legislatives, administratives i d'altres d'adequades per fer efectius els drets reconeguts en aquesta Convenció. Pel que fa als drets econòmics, socials i culturals, els estats membres han de prendre aquestes mesures tant com els ho permetin els seus recursos i, si fos necessari, dins del marc de la cooperació internacional." (Art. 4 de la Convenció sobre els drets de l'infant, de les Nacions Unides, de 20 de novembre de 1989.)

SI NECESSITEU
MÉS
INFORMACIÓ I
ORIENTACIÓ

TELÈFON DE LA INFÀNCIA
900 300 777

DGAIA
93 552 45 05

MOSSOS D'ESQUADRA
088

SANITAT
061

POLICIA
091

GENERALITAT DE CATALUNYA
012

Emergències
112

ACIM
(Associació Catalana per
la Infància Maltractada)
93 245 65 14

FADA
(Associació per a l'assessorament i
la prevenció dels abusos sexuals a menors)
93 318 97 69



Generalitat de Catalunya
Departament de Benestar i Família

Assessorament i col·laboració:

ACIM (Associació Catalana per la Infància Maltractada)

FADA (Associació per a l'assessorament i la prevenció dels abusos sexuals a menors)

2003
2004

2 Escolta'm i ajuda'm!